

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”

Посебна радна група Министарства здравља за примену Плана активности пре и у току пандемије грипа

Национална канцеларија СЗО у Београду

Београд, 03.08.2009.

Информација за јавност о актуелној епидемиолошкој ситуацији новог вируса грипа А (H1N1)

Поводом појаве инфекције људи изазване новим сојем вируса грипа А (H1N1) и током проглашења фаза 4, 5 и 6 пандемије од стране СЗО, Институт за јавно здравље Србије са Посебном радном групом за примену Плана активности пре и у току пандемије грипа непрекидно прате епидемиолошку ситуацију.

Закључно са 31.07.2009. године у Србији је, према подацима Националне референтне лабораторије за респираторне вирусе Института за вирусологију, вакцине и серуме Торлак, потврђено 120 случајева оболевања од грипа изазваног новим типом вируса А (H1N1).

Оболеле особе су са територије Београда, Новог Сада, Сомбора, Ниша, Србобрана, Нове Пазове, Шапца, Суботице, Кучева, Крагујевца, Панчева, Старе Пазове, Сремске Митровице, Лознице, Краљева, Кикинде, Чачка, Њуприје, Зрењанина и Вршца.

Међу оболелима је шездесетседам (67) особа које су боравиле на музичком фестивалу Егзит (једанаест држављана Велике Британије, један држављанин Републике Македоније, два држављанина Канаде, један држављанин Холандије и педесетдва држављана Србије) и шест (6) спортиста учесника Универзијаде (држављани Аустралије, Аргентине, Уганде, Замбије и Француске).

Контакти оболелих особа налазе се под здравственим надзором.

У Европи је пријављено 26.513 оболелих закључно са јучерашњим даном, са 40 смртних исхода (30 у Великој Британији, седам у Шпанији и по један у Белгији, Француској и Мађарској). Највећи број пријављених случајева у претходној недељи региструје се у Великој Британији (11.864).

У складу са новим препорукама СЗО, заснованим на досадашњем праћењу епидемиолошке ситуације везане за нови пандемијски тип вируса грипа, а које се односе на даље праћење оболевања, прешло се на недељно збирно пријављивање лабораторијски потврђених случајева. Србија је достигла захтеваних 100 лабораторијски потврђених случајева оболевања и стога више није потребно спроводити лабораторијско испитивање сваког сумњивог случаја већ само оних са тешком клиничком сликом чије стање захтева хоспитализацију.

Осим тога, сигнал за хитно епидемиолошко истраживање представља појава кластера случајева необјашњене болести сличне грипу или акутних инфекција доњег респираторног тракта, тешке необјашњене респираторне болести, промене у епидемиологији морталитета које су у вези с појавом болести сличне грипу или болести доњих респираторних путева, пораст броја смртних исхода обсервиране респираторне болести или пораст у јављању тешке акутне респираторне болести код претходно здравих одраслих или адолесцената и/или трудница, абнормално висок апсентизам у школама или на радним местима.

Сходно препорукама СЗО опште мере превенције, као што су *држање одстојања од најмање 1 м од других особа, хигијена дисајних путева* (покривање носа и уста приликом кашљања и

кијања папирнатом марамицом коју одмах треба након употребе бацити, а руке опрати текућом водом и сапуном), *хигијена руку и проветравање просторија* у којима се борави, су најефикасније мере превенције и сузбијања грипа изазваног новим типом вируса А (H1N1).

Здравствени систем Републике Србије је почетком 2006. године припремио планове активности за претећу пандемију, и те се активности сада предузимају у складу са препорукама СЗО и законском регулативом.

Особама које бораве у земљама у којима има случајева оболелих од новог вируса грипа А (H1N1) се препоручује да прате и спроводе упутства и мере које доносе здравствене власти тих држава.

Путници у међународном саобраћају који се враћају из тих земаља, или су били у контакту са особама које су на било који начин биле изложене инфекцији, треба да активно прате своје здравствено стање. Уколико се унутар седам (7) дана од повратка јави повишена температура изнад 38°C, праћена тегобама од стране органа за дисање, неопходно је да се јаве телефоном изабраном лекару од кога ће добити сва потребна упутства.

Закључак

Имплементација контролних мера у већини земаља погођених епидемијом А Х1Н1 на северној хемисфери вероватно је допринела одлагању или ограничавању трансмисије вируса у локалној заједници. Ипак, тешко је проценити стварни утицај примењених мера.

Имајући у виду да надзор и стратегија поступања са откривеним случајевима знатно варирају између, а некада и унутар земље, тешко је поредити податке из земаља погођених епидемијом.

По препоруци СЗО, већина земаља више не броји појединачне случајеве, нити се код сваког сумњивог случаја спроводи лабораторијско тестирање узорака. Препоручени приступ, заснован на надзору над сезонском инфлуенцом, базираће се на различитим комплементарним системима надзора (сентинел надзор над обољењима сличним грипу, лабораторијски надзор, испитвање кластера и случајева са тешком клиничком сликом који захтевају хоспитализацију, или случајева са неубичајеним клиничким манифестацијама). Лабораторијско тестирање се спроводи само код случајева са тешком клиничком сликом који захтевају хоспитализацију или кластера.

Пораст у броју лабораторијски потврђених случајева не одражава реалну епидемиолошку ситуацију у земљама погођених епидемијом А Х1Н1.

Без обзира на то, на глобалном нивоу, расположиви подаци о потврђеним случајевима А Х1Н1 и обољења сличних грипу показују контрастну ситуацију на северној хемисфери.

У појединим деловима САД-а (Њу Јорк нпр.) и Канаде, подаци о броју оболелих од А Х1Н1 показују благо опадајући тренд. Епидемија, са друге стране, наставља да се шири у регионима САД-а, Јапана и Мексика који су до тада били мало погођени.

У Великој Британији, епидемија се брзо шири, изузев у Шкотској где се стабилизовала.

Пандемија наставља да напредује на северној хемисфери. Међутим, расположиви подаци не омогућавају предвиђање краја првог таласа, нити почетка другог таласа пандемије.

Подаци из ових земаља показују да упркос неповољним временским условима за пропагацију вируса, епидемија може да се рашири брзо у умереним климатским областима северне хемисфере укључујући и Европу.

На сајту ИЗЈЗ Србије (www.batut.org.rs) ће се недељно ревидирати доступне информације о актуелној епидемиолошкој ситуацији код нас и у свету.